

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам: .....
РЕКТОР на СУ”Св.Кл.Охридски”

Приет на Академически съвет с протокол
№ ..... / .....

Професионално направление: 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

Докторски програми: Книгознание, библиотекознание и библиография , Теория на научната информация, Информационно-търсещи системи

Образователна и научна степен “ДОКТОР”

Форма на обучение: Р, редовна / З, задочна

Продължителност на обучението (години): Р, 3 години / З, 4 години

I. Анотация на програмата

Програмата е със срок на обучение 3 години за редовно и 4 години за задочно обучение. Предназначена е за кандидати, спечелили конкурсите за редовно и задочно обучение, обявени за нуждите на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“. Модулният принцип на разработване на програмата е подходящ и за докторанти по други професионални направления, обучаващи се в Университета или извън него.

Докторската програма по Книгознание, библиотекознание и библиография е в съответствие с най-новите тенденции в развитието на хуманитаристиката и на книжовната култура. Единствена по рода си в български контекст, тя следва, развива и обогатява международни модели в подготовката на докторанти в това комплексното изследователско поле, което включва цялата „комуникационна верига“ на миналото, настоящето и бъдещето на книгата: авторството, книгоиздаването, печатарството, книготърговията, библиотеките, библиографията, читателите и четенето.

Докторската програма по „Теория на научната информация“ е в съответствие с най-новите тенденции в развитието на информационната наука и всички нейни аспекти. Програмата дава възможност да се изследват и анализират различни проблемни области като: информационно обслужване, информационно поведение и информационни потребности, специфика и оценка на информационни продукти и услуги, системи за проследяване на публикационна и цитатна активност, информационна грамотност в контекста на дигиталното общество, информационно-търсещ процес и оценка на информационните ресурси, библиометрични показатели и наукометрични бази данни и други.

Докторската програма „Информационно-търсещи системи“ е в съответствие със съвременните тенденции в развитието на науките за информацията и приложението на нови технологии за нейната обработка, съхранение и разпространение. Тя следва, развива и обогатява утвърдени международни модели в подготовката на докторанти в сферите на информационните науки, комуникацията в цифрови и виртуални среди, моделирането на информационни системи и процеси и тяхното управление.

Основните цели на обучението в ОНС „доктор“ в катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ по докторска програма „Книгознание, библиотекознание и библиография“ са:

- Осигуряване приемственост на преподавателския (академичен) състав и развитие и възпроизвеждане на областта на науките за книжовната култура;
- Предоставяне възможност на изявени студенти, завършващи ОКС „магистър“ за самостоятелни научни търсения и просперирание в научноизследователското поприще.

Задачите на докторската програма по Книгознание, библиотекознание и библиография са:

- Осигуряване на академична среда за научно израстване на магистри с доказани качества и интерес към научните изследвания;
- Осигуряване на учебната работа и научноизследователската дейност с нови насоки и разработки;
- Гарантиране на условия за междуинституционален и международен обмен и мобилност на обучаемите;
- Утвърждаване на високи и споделени критерии за научни постижения и приноси в сферата на науките за книжовната култура.

A. Структура на учебния план

Докторската програма по „Книгознание, библиотекознание и библиография“ съчетава широки познания за хилядолетната история на книжовната култура, за книгите, библиотеките и библиографията със задълбочена специализация в избрана по-тясна тематична област, занимаваща се с авторството, книгоиздаването, печатарството, книготърговията, библиотеките, библиографията, читателите и четенето. Основните принципи на програмата са интердисциплинност, гъвкавост, индивидуален подход.

Докторската програма по „Теория на научната информация“ съчетава широки познания в областта на информационната наука със задълбочена специализация в избрана по-тясна тематична област от: информационно осигуряване, библиометрия, информационна дейност, информационни процеси. Основните принципи на програмата са интердисциплинност, гъвкавост, индивидуален подход.

Докторската програма „Информационно-търсещи системи“ е интердисциплинарна и съчетава широки познания в областта на обществените науки и/или хуманитарните науки, от една страна, а от друга – на информационните науки в контекста на новите технологии (ИКТ). В същото време предлага задълбочена специализация в избрана по-тясна тематична област от теорията на информацията, моделирането на информационни процеси и информационни въздействия, информационното обслужване с акценти върху качеството на услугите и качеството на опита, рефлексии на новите технологии върху личното и професионално израстване, върху благополучието на дигиталния и/или виртуалния гражданин и др. Основните принципи на програмата са интердисциплинарност, гъвкавост, индивидуален подход.

Обучението в програмите съобразено с потребностите на докторантите и е балансирано с оглед развиването на техните изследователски интереси и формирането на широк спектър от професионални умения и компетентности.

Докторантурите дават задълбочени теоретични знания и практически умения, които позволяват самостоятелно осъществяване на теоретични и приложни изследвания, разработка, оценка и управление на проекти, представяне и интерпретация на резултатите.

Плановите са структурирани така, че да изпълнят заложеното в образователните цели и да осъществят систематично сравнение между различните страни на хуманитарното знание и историографията, свързана с историята на книгата и четенето и с тяхното социокултурно битие в съвременната епоха.

Б. Формат на учебния план и организация на учебния процес

Форматът на учебния план е модулен. Модулите са три. Общият брой кредити за целия период на обучение са 180 за редовна форма и 240 за задочна форма (по 60 кредита за година), набирани от трите модула.

Описание на модулите:

1. Учебна дейност, която включва:

- задължителните по Закона за висшето образование докторантски минимума по специалността и чужд език;
- постоянно действащ докторантски семинар на катедра “Библиотекознание, научна информация и културна политика” и
- избираеми курсове: по научното направление на докторантурата, курсове, формиращи специфични изследователски умения и компетентности, участие в лятна школа.

Всички курсове са едносеместриални и са кредитирани съобразно приетите в СУ изисквания.

Специалността предвижда обявяването на курсове, предназначени само за докторанти, чието съдържание не дублира проведени вече четения в бакалавърска или магистърска степен. Всеки един от авторите на докторантски курс оповестява съдържанието му, условията за участие, както и начина на завършване и разработва електронен вариант, достъпен през портала за електронно обучение на СУ (<http://elearn.uni-sofia.bg/>).

2. Научноизследователската дейност, която включва:

- *Работа по дисертацията.* Съгласно решение на катедрения съвет, месец преди изтичане на срока за обучение във втората докторантска година, докторантите задължително предават минимум 60 страници от дисертационния си труд;
- *Публикации, участие в научни форуми и проектна дейност.*

3. Педагогическа дейност – съгласно действащия университетски „Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ и възможността докторантите, успешно издържали специализираните си докторантските изпити, да водят семинарни упражнения.

4. Допълнителни дейности – кредитира се работата на докторантите в административната и организационна дейност на катедрата съобразно цитирания Правилник и конкретната натовареност на докторанта.

Учебната документация за провеждането на обучението в ОНС „доктор“ се подготвя в катедрата в съответствие с действащата нормативна база, уреждаща обучението.

Научните ръководители, ръководителят на катедрата и секретариатът на катедрата следят за спазването на сроковете и изпълнението на задълженията на докторантите.

Действащата учебна документация се състои от:

- Индивидуален учебен план на докторанта за периода на докторантурата;
- Стандартизирана форма на протоколи, засягащи полагането на специализиран докторантски минимум и изпити, залегнали в учебния план;
- Стандартизирана форма на годишен отчет на докторанта.

II. Реализация на завършилите

Успешно завършилите докторската програма по „Книгознание, библиотекознание и библиография“ са подготвени за реализация както в академичната и изследователска сфера, така и в управлението на държавни, общински и частни институции в сферата на книжовната култура, книжовното наследство, медиите, неправителствени организации и пр., изискващи задълбочени познания за съвременните изследвания по книгознание, библиотекознание и библиографознание.

Успешно завършилите докторската програма по „Теория на научната информация“ са подготвени за реализация както в академичната и изследователска сфера, така и в различни практико-приложни области на информационната наука.

Успешно завършилите докторска програма „Информационно-търсещи системи“ са подготвени за реализация както в академичната и изследователска сфера, така и в: държавни и общински институции, организации за информационно обслужване, организации за управление на информационни процеси, за комуникация в дигитални и виртуални среди, медии, неправителствени организации и пр.

I. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучение: 60 (P,3)

ДОКТОРАНТСКИ МИНИМУМ – задължително 30 (P,3) ECTS кредита

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				лекции	семинарни занятия	извън аудиторна натовареност		
Докторантски минимум по специалността Изпитът се провежда по програма и конспект, предложени от научния ръководител и утвърдени от катедрата	задължителен	изпит	20	не	не	600	600	първа година
Докторантски минимум по западен език	задължителен	изпит	10	не	не	300	300	първа година

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО-ИЗБИРАЕМИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ (15 ECTS кредита)

Курсове, формиращи академични знания и компетентности	задължителен	изпит	5	30	не	120	150	първа година
Докторантски семинар на катедрата	задължителен	ТО	10	не	90	210	300	първа, втора и трета година

ИЗБИРАЕМИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ (минимум 15 ECTS кредита)

Курсове по научното направление на докторантурата	избираем	изпит	5	30	не	120	150	първа година
Участие в лятна школа	избираем	изпит	5	30	не	120	150	първа, втора и трета година
Курсове, формиращи специфични изследователски умения и компетентности	задължителен	изпит	5	30	не	120	150	първа година

Забележка:

1. Признават се курсове, формиращи академични знания и компетенции; специфични изследователски знания и компетенции, както и курсове по научното направление и тематичната насоченост на докторантурата и организирани от:

1.1. друг факултет на СУ

1.2. други докторантски училища към Университета

1.2. други университети, с които СУ има договори за сътрудничество, вкл. докторантска мобилност, вкл. по програма „Еразъм“.

2. Всички задължителни дисциплини се посещават през първата, втората и третата година на докторантурата

3. Докторантите избират докторантски курсове/докторантски семинар/участие в лятна школа, като набират минимум 30 кредита.

4. Посещението и оценките от задължителните и избираемите докторантски курсове се удостоверяват с протокол, издаван от Деканата на ФФ. Протоколът се представя на инспектора, отговарящ за докторантите в рамките на 10 работни дни след полагане на изпита.

II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучение: 110 (Р), 120 (З)

1. Работа по дисертацията – задължително 50 ECTS кредита за редовно и задочно обучение

Наименование на дейността	ECTS кредити	Отчет
Проучване на литература по дисертационния труд	15	текущо
Подготвителни и съпътстващи дейности по дисертационния труд (събиране и обработка на емпирични материали: теренни изследвания, работа в архив и пр.; написване на обособена част от дисертационния труд (мин. 60 стр.)	15	текущо
Вътрешно обсъждане на дисертацията	20	последна година

2. Научноизследователска дейност – задължително според формата на обучение: 60 (Р), 70 (З) ECTS кредита

ПУБЛИКАЦИИ, свързани с дисертацията, участие в научни форуми и проектна дейност	КРЕДИТИ	Отчет

1. Публикации (статии, студия) в български издания	5	втора и трета години
2. Публикации (статии, студия) в международни издания	10	текущо
ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ		
1. Участие в колективен изследователски проект на катедрата	5	текущо
2. Индивидуален изследователски проект, спечелен след конкурс	20	втора и трета години
УЧАСТИЯ/ДОКЛАДИ пред научни форуми		
1. Доклади на български научни конференции	по 5 на участие/доклад	Текущо
2. Доклади на международни научни конференции	по 10 на участие/доклад	Текущо
3. Други (преводи, библиографии, рецензии, спечелени награди и пр.)	по 5 на участие/доклад	Текущо

Забележка: Когато кредитите са набрани от повече от една публикация или повече от едно участие с доклад на научен форум, различните публикации/доклади трябва да представят различни резултати от дисертационния труд. Задължителни са поне две публикации по темата на дисертацията.

3. Допълнителни дейности – няма задължителен минимум кредити

1. Административна работа (участие в заседанията на катедрения съвет, на които се разглеждат въпроси, свързани с докторантската степен)	до 1 на академична година	Текущо
2. Възлагане на административна работа (участие като квестор в провеждане на изпити и други)	до 1 на академична година	Текущо
3. Участие в организиране и провеждане на семинари, срещи, конференции и други инициативи	до 3 на академична година	Текущо

Забележка: Дейностите по т. 3. Допълнителни дейности са заложен в съответствие с чл. 52, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Задължително 10 ECTS кредита само за докторанти в редовна форма на обучение

Наименование на дейността	ECTS кредити	Разпределение по години
Възлагане на преподавателска дейност (до 45 часа за учебна година без заплащане)	до 5 на учебна година	след полагане на задължителен изпити
Изготвяне на рецензия на дипломна работа /магистърска теза	2,5 кредита на рецензия	1, 2, и 3 година

Забележка 1: Педагогическата дейност е заложена на основание чл. 60, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. След полагане на изпитите от индивидуалния план на редовен докторант **МОЖЕ** да се възлага преподавателска дейност, като 45 часа на учебна година са без заплащане, а остатъкът от 45 до 120 часа на учебна година със заплащане.

Забележка 2: Семинарно занятие с хорариум 30 часа, проведено с една група носи 5 кредита. Ако курсът включва повече часове, повече групи или и двете, броят на кредитите се увеличава пропорционално. Ако не съществува организационна възможност на докторант да бъде възложено реално водене на семинарни занятия, по преценка на научния ръководител му се възлага разработването на методически материали за семинарни занятия.

Обучението е в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Прилагането на системата за натрупване и трансфер на кредити в обучението по учебния план е съобразено с Наредба № 21/2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, както следва: 60 кредита за учебна година.

Настоящият учебен план осигурява задължителен минимум от **210** часа аудиторна и **5190** часа извън аудиторна натовареност, което се равнява на **180** ECTS кредита.

На базата на този учебен план всеки докторант изготвя заедно с научния си ръководител индивидуален учебен план за целия срок на обучение не по-късно от три месеца след зачисляването, в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. Ежегодно се представя отчет за извършената работа по плана и, при необходимост, актуализация на индивидуалния план, които се обсъждат и приемат на Катедрен съвет и се внасят за утвърждаване във Факултетен съвет.

Учебният план е приет с решение на Факултетния съвет на Философски факултет с протокол № 3/ 05.12.2017 г.

ДЕКАН:

проф. д-р Димитър Денков